

Bufetat

Barne- og likestillingsdepartementet
Barne- og ungdomsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.
Arkivkode: 431.41
Dato: 4/10-07
Saksnr: 200702823-009

Deres ref: 200702823-TFU

Vår ref: 07/18856

Arkivkode: 008 Dato: 3.10.2007

HØRINGSUTTALELSE FRA BUFETAT, REGION ØST TIL FORSLAG TIL REGULERING AV BARNEVERNETS OMSORGSANSVAR FOR ENSLIGE MINDREÅRIGE ASYLSØKERE I DEN FØRSTE FASEN ETTER ANKOMST TIL LANDET

Vi viser til departementets høringsnotat av 23.8.2007, med frist for å avgis høringsuttalelse satt til den 12.10.2007. Bufetat, region østs høringsuttalelse er også sendt pr e-post til oppgitt adresse hoering-bua@bld.dep.no.

Bufetat region øst slutter seg i det vesentlige til de foreslåtte endringene i lover og forskrifter, og anser at departementets forslag vil medføre at enslige mindreårige asylsøkeres situasjon vil bli vesentlig bedret, og at det vil føre til en større grad av rettssikkerhet og likebehandling i forhold til andre barn og unge i Norge. For øvrig forutsettes det at den kommunen hvor omsorgssenteret blir lagt til blir tilført ressurser i forhold til oppgavene.

Merknader til forslag om ny § 5A-1 i barnevernloven

Det er foreslått i ny § 5A-1 at barnevernets omsorgsansvar og tilbud om plassering i omsorgsenter skal gjelde for enslige asylsøkere som er under 18 år når asylsøknaden fremmes. I første omgang skal imidlertid barnevernets omsorgsansvar og tilbud om plassering i omsorgsenter bare gjelde for barn som er under 15 år når asylsøknaden fremmes.

Dette innebærer at dersom det kommer to eller flere mindreårige søsken til landet for å søke asyl, og hvor ett eller flere av barna er under 15 år og andre er over 15 år, vil de i henhold til det fremlagte forslaget bli plassert atskilt fra hverandre. Dette kan være svært uheldig for begge barna, og det bør derfor åpnes for at søsken kan plasseres sammen, i de tilfellene der det vurderes som det beste for dem samlet sett. I tilfeller der to eller flere mindreårige søsken kommer sammen til landet og søker asyl, bør det derfor gis tilbud om opphold på omsorgsenter for hele søskenflokket slik at de kan få bo sammen i den første fasen etter ankomsten.

Det bør også vurderes å åpne for at også søsken som er eldre enn 18 år når asylsøknaden fremmes kan få opphold på omsorgsenter sammen med yngre søsken som har søkt asyl, dersom dette vurderes til det beste for søsknene. Av hensyn til å kunne gi denne sårbare gruppen barn en så trygg

Barne-, ungdoms- og familieetaten
Region øst

Organisasjonsnr:
986 129 227

Besøksadresse:
Pilestredet 27, Oslo
Postadresse:
PB 7024 St. Olavs plass
0130 Oslo

Telefon: 24 04 30 00
Telefaks: 24 04 30 01

Saksbehandler:
Astrid Haram
Astrid.haram@bufetat.no
Telefon direkte: 40 00 72 37

www.bufetat.no

og god start på oppholdet her i landet som mulig, bør det utvises stor fleksibilitet med hensyn til å kunne plassere søsken sammen.

Merknader til forslag om ny § 5A-7 i barnevernloven

Det fremgår av bestemmelsen at omsorgssenteret skal foreta en kartlegging av barnet under oppholdet. Videre fremgår det at oversendelse av denne kartleggingen til aktuelle myndigheter forutsetter samtykke både fra barnets verge og fra barnet selv.

Det er foreslått at det skal gjelde samme taushetsplikt / opplysningsrett for de ansatte ved omsorgssenteret som for ansatte i barneverninstitusjon, jf barnevernloven § 6-7.

Bufetat region øst mener det er viktig å se forslaget i sammenheng med det som er angitt som omsorgssenterets oppgaver. Det vises her til høringsnotatet pkt 4.1 s 11, hvor det fremkommer at en av omsorgssenterets oppgaver er å gi barna grunnlag for en best mulig bosetting. Vi foreslår derfor at § 5A-7 endres slik at det ikke er behov for samtykke fra barnet for å oversende slik kartlegging – når oversendelsen er avgrenset til de forvaltningsorganer som har behov for slike opplysninger (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og ev kommunen som skal ta imot barnet) for å sikre best mulig bosetting. Dette innebærer at dersom omsorgssenteret vurderer at det er nødvendig å gi opplysninger til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet eller en kommune for å få gjennomført en bosetting av barnet, kan disse gis uten at barnet samtykker.

Merknader til foreslåtte endringer i barnevernloven § 2-3

Barnevernloven § 2-3 angir de statlige myndigheters oppgaver og ansvar på barnevernområdet. I bestemmelsens andre ledd angis noen av de mest sentrale oppgavene til statlig regional myndighet. Bestemmelsen er ikke uttømmende når det gjelder statlig regional barnevernmyndighets oppgaver og ansvar. En av de oppgavene som er angitt fremkommer av § 2-3 andre ledd bokstav a), hvor det fastslås at statlig regional myndighet etter anmodning fra kommunen skal bistå barneverntjenesten i kommunene med plassering av barn utenfor hjemmet.

Hittil har alle plasseringer av barn som statlig regional myndighet har hatt ansvaret for vært gjort etter anmodning av kommunen. Med lovforslaget vil statlig regional myndighet få ansvar for plassering av barn uten at dette skjer etter anmodning av kommunen. For å synliggjøre at statlig regional barnevernmyndighet med lovforslaget nå blir tillagt en helt ny oppgave, kunne det være grunn til å markere dette i § 2-3 andre ledd.

Selv om statlig regional myndighets ansvar ift å gi et omsorgstilbud til enslige mindreårige asylsøkere fremkommer i ny § 5A-1, kan det være hensiktsmessig å synliggjøre dette også i § 2-3.

Merknader til forslag om endringer i barnevernloven §§ 4-4 femte ledd og 4-14

Departementet uttaler i pkt 5.9 på s 32 og i pkt 7.1.2 på s 40 at de foreslåtte endringene åpner for at også andre barn enn enslige mindreårige asylsøkere vil kunne få opphold på omsorgssenteret. Ut i fra de eksemplene som er nevnt i høringsnotatet s 32 i forhold til hvilke andre barn enn enslige mindreårige asylsøkere dette kan være, legger Bufetat region øst til grunn at det er ment at omsorgssenteret i utgangspunktet skal benyttes for barn som har en uavklart oppholdsstatus, eller som ennå ikke har fått utpekt noen bosettingskommune.

Bufetat region øst ser at det vil kunne være en fordel at mindreårige som har kommet til landet for å søke asyl sammen med foreldrene eller andre med foreldreansvaret skal kunne gis tilbud om plassering på omsorgssenteret dersom det viser seg at den eller de som barnet kom sammen med ikke gir barnet god nok omsorg.

Enslige mindreårige asylsøkere er i en situasjon som på flere punkter skiller seg klart fra den situasjon andre barn som ivaretas av barnevernet er i, jf det som er uttalt i høringsnotatet punkt 1.2 s 4. På denne bakgrunn ønsker Bufetat region øst at det avklares og presiseres fra departementets side at andre målgrupper kun kan plasseres på omsorgssenteret når dette er faglig forsvarlig, og at det i vurderingen tas spesielt hensyn til de enslige mindreårige asylsøkerne som allerede bor på omsorgssenteret.

Merknader til foreslåtte endringer i barnevernloven § 6-10

Bufetat region øst slutter seg til forslaget om at de samme kravene til politiattest som gjelder for ansatte i barneverninstitusjoner skal gjøres gjeldende for ansatte i omsorgsenter for mindreårige.

For ansatte i barneverninstitusjon kreves fremlagt politiattest som viser om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller dømt for brudd på straffeloven §§ 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 annet ledd, 201 bokstav c, 203 og 204 a.

Det fremkommer i høringsnotatet pkt 5.6.3 s 26 at for ansatte i asylmottak kreves politiattest som viser om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller dømt etter de samme bestemmelsene. Men i tillegg må politiattesten vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller dømt etter straffeloven § 192, som omhandler voldtekt. Bufetat region øst kan ikke se at det er noen grunn til at ikke brudd på denne bestemmelsen også bør fremkomme av politiattest for en som ønsker arbeid i en barneverninstitusjon eller et omsorgsenter for mindreårige. Vi foreslår derfor at det bør vurderes å tilføye denne bestemmelsen i barnevernloven § 6-10.

Merknader til foreslåtte endringer i pasientrettighetsloven

De foreslåtte endringene i pasientrettighetsloven §§ 3-4 og 4-4 gjelder enslige mindreårige asylsøkere som er under 16 år, og som bor i omsorgssenter. For disse barna er det foreslått at statlig regional barnevernmyndighet skal gis den samme rett til å få informasjon og til å kunne samtykke til helsehjelp som barneverntjenesten har etter en omsorgsovertakelse. Den samme retten er foreslått gitt til statlig regional myndighet for de tilfellene der en enslig asylsøker mellom 16 og 18 år ikke har samtykkekompetanse.

Bufetat region øst slutter seg til forslaget, men ser at det er behov for en presisering og avklaring i forhold til hva som skal gjelde for enslige mindreårige asylsøkere som blir plassert i en annen omsorgsbasis. Dette kan f eks være enslige mindreårige asylsøkere som har slektninger i landet, og hvor det blir vurdert som det beste for barnet å bo hos disse.

Pasientrettighetsloven § 3-4 åpner for at barneverntjenesten kan gis informasjon om barnet dersom barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet etter barnevernloven § 4-8 eller § 4-12. Etter pasientrettighetsloven § 4-4 har barneverntjenesten kompetanse til å kunne samtykke til helsehjelp på vegne av barnet dersom barnet er akutt plassert i medhold av barnevernloven § 4-6 andre ledd, eller dersom omsorgen for barnet er overtatt etter § 4-8 eller § 4-12. Det samme gjelder for barn mellom 16 og 18 uten samtykkekompetanse. Etter en slikt vedtak vil både statlig regional barnevernmyndighet og barneverntjenesten ha rett til informasjon og ha samtykkekompetanse i de tilfellene der den enslige asylsøkeren er bosatt i omsorgsenter. Dersom det er fattet et slikt vedtak og den enslige asylsøkeren ikke bor i omsorgsenter, ivaretas informasjonsretten og samtykkekompetansen av barneverntjenesten.

Bufetat region øst kan imidlertid ikke se at forholdet til pasientrettighetsloven er regulert for enslige mindreårige asylsøkere som ikke bor i omsorgsenter, og hvor det ikke er fattet akuttvedtak etter § 4-6 andre ledd eller vedtak om omsorgsovertakelse.

Det er viktig at det presiseres og avklares hvem som skal kunne samtykke til helsehjelp på vegne av enslige asylsøkere som er under 16 år og som ikke er bosatt i omsorgsenter, men f eks plassert hos slektninger uten at det foreligger vedtak som gir barneverntjenesten rett til informasjon fra helsevesenet, og kompetanse til å kunne samtykke til helsehjelp. Den samme avklaringen bør gjøres for de tilfellene det vil være nødvendig å fatte vedtak om å flytte en mindreårig asylsøker fra omsorgsenteret fordi barnet har alvorlige atferdsvansker og må plasseres på en institusjon i medhold av § 4-24.

Delegasjon av statlig regional myndighets kompetanse til å få informasjon og samtykke til helsehjelp

Når en enslig mindreårig asylsøker er plassert på omsorgsenteret, skal omsorgsenteret ivareta den daglige omsorgen på vegne av statlig regional barnevernmyndighet. Det statlige omsorgsenteret som er under etablering på Eidsvoll vil bli drevet og eid av statlig regional barnevernmyndighet ved Bufetat region øst. Vi legger til grunn at omsorgsenteret, på samme måte som de statlige barneverninstitusjonene, må anses som et forvaltningsorgan underlagt statlig regional barnevernmyndighets instruksjonsmyndighet.

Det er foreslått at statlig regional barnevernmyndighet skal gis rett til å få informasjon om den enslige mindreårige asylsøkeren fra helsevesenet, jf forslaget til endring i pasientrettighetsloven § 3-4, og rett til å kunne samtykke på vegne av den mindreårige, jf pasientrettighetsloven §§ 4-4 og 4-5. Vi antar at ovennevnte oppgaver kan delegeres og ivaretas av omsorgsenteret. Dette vil sikre rett hjelp til rett tid og unngå unødig og forsinkende byråkrati. Dette bør klargjøres.

For de tilfellene at det blir etablert omsorgsenter i privat eller kommunal regi, bør det også avklares om statlig regional barnevernmyndighets kompetanse på dette området også skal kunne delegeres til et slikt privat eller kommunalt omsorgsenter.

Med hilsen!

Aase Mathilde Kopperud (e.f.)
avdelingsdirektør

Astrid Haram
seksjonssjef

Kopi: Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet